

Utlåtande 2017:96 RI (Dnr 106-838/2016)

Utveckling av Skeppsbron

Motion (2016:61) av Jonas Naddebo (C)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2016:61) av Jonas Naddebo (C) om ”Utveckling av Skeppsbron”
anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wangård anför följande.

Ärendet

Jonas Naddebo (C) anför i en motion till kommunfullmäktige att Skeppsbron är en viktig och central plats i Stockholm som är alltför utnyttjad som resurs för staden. Platsen skulle i större utsträckning kunna användas för tillfälliga evenemang och utställningar. Motionären anser att här finns en potential för utökad verksamhet i form av exempelvis uteserveringar och marknadsstråk och föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att staden startar ett utvecklingsarbete för Skeppsbron, där ett levande stadsliv och gröna ytor prioriteras framför parkeringsplatser.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Södermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat

vidare till dotterbolagen Stockholm Business Region AB och Stockholms Hamn AB.

Stadsledningskontoret anser att motionen i allt väsentligt är i samklang med stadens ambitioner vad gäller stadens utveckling i riktning mot levande och attraktiva stadsmiljöer och att det finns ett fortsatt behov av att utreda hur Skeppsbron ska utvecklas.

Exploateringsnämnden konstaterar att ett utvecklingsarbete tidigare initierats inom Stockholms stad och Stockholms Hamn AB har begärt planändring för att utveckla Skeppsbron. Nämnden ställer sig positiv till att fortsätta detta arbete. Flera frågor kvarstår dock att lösa vilket endast är möjligt genom samarbete mellan berörda förvaltningar och Stockholms Hamn AB.

Stadsbyggnadsnämnden anser att staden nu skulle behöva ta ett helhetsgrepp kring hur Skeppsbron skulle kunna utvecklas.

Trafiknämnden ser gärna evenemang på Skeppsbron förutsatt att de tar hänsyn till platsen och dess omgivning och konstaterar att trafikkontoret i kommunfullmäktiges budget fått i uppdrag att genomföra projekt inom konceptet Levande Stockholm, vars syfte är att skapa ett ökat stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer, bland annat genom tillfälliga åtgärder som sommargångator och att installera möbler och växter på parkeringsytor.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att motionens intentioner om att utveckla Skeppsbron och bättre utnyttja områdets potential är mycket positiva. Det är också viktigt, som framhålls i kajstrategin, att den levande sjöfarten präglar Skeppsbron.

Stockholms Stadshus AB ser positivt på syftet med motionärens förslag om att utveckla Skeppsbron och konstaterar att ett utvecklingsarbete redan påbörjats. Stockholms Stadshus AB förespråkar att ett sådant arbete tar ett helhetsgrepp om platsen och prioriterar långsiktiga lösningar med möjlighet att inrymma temporära evenemang.

Mina synpunkter

Motionären menar att Skeppsbron är en av Stockholms viktigaste platser och att det finns behov av att utveckla området. Det är en uppfattning som majoriteten fullt ut delar. Vi ser att Skeppsbron har en stor potential som en mötesplats för människor och för en levande sjöfart. Något som ligger i linje med Stockholms hamnars Kajstrategi. I strategin tydliggörs att den rörliga sjöfarten ska prioriteras samtidigt som fler restauranger, caféer, cykelbanor, promenadstråk samsas på Stockholms kajer. Bland annat pekats just

Skeppsbron ut som ett område som behöver rustas och utvecklas för att klara sjöfartens behov men också att göra området tillgängligt för ett folkliv.

Precis som förvaltningar och bolag konstaterar pågår redan i dag ett arbete med utvecklingen av Skeppsbron. Det är angeläget att berörda nämnder och Stockholms Hamn AB samordnar sig i arbetet med den framtida utvecklingen av Skeppsbron.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion 2016:61 av Jonas Naddebo (C) om ”Utveckling av Skeppsbron”

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Anna König Jerlmyr (M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Det är glädjande att Södermalms stadsdelsnämnd så tydligt tar positiv ställning till motionen och att förslaget om att utveckla Skeppsbron helt ligger i linje med stadens intressen. Skeppsbron är en allt för viktig resurs för att inte nyttjas mer effektivt och bli en mer levande plats för både folkliv och en levande sjöfart. Positivt är också att förarbete redan påbörjats vilket borde kunna möjliggöra att motionens förslag kan bli verklighet.

Självklart ska det samordnas och harmoniseras med den framtida Slussen. Dock vill vi poängtera att staden måste se möjligheterna med Slussens ombyggnad. Ombyggnationen av Slussen får inte bli en våt filt som tynger ned och förskjuter alla planer och insatser i och omkring Slussen. Snarare kan stadsmiljön i området ses som en flexibel resurs där vi kan omforma och använda den mer kreativt i tider av ombyggnationer. Det känns angeläget att poängtera att många av de förslag som motionen pekar på är av tillfällig karaktär och viktigt är att förslagen inte mals ned av oändligt byråkratiskt utredande.

Kanske kunde Skeppsbron fungera som ett testområde där man, fram till man slutligt bestämmer hur Skeppsbron ska utvecklas, får möjlighet att testa olika tillfälliga lösningar och på det sättet fylla platsen med folkliv.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:61) av Jonas Naddebo (C) om ”Utveckling av Skeppsbron” anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Stockholm den 19 april 2017

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Ulrika Gunnarsson

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) enligt följande.

Om jag hade haft yttranderätt och rösträtt hade jag yrkat att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Motion (2016:61) av Jonas Naddebo (C) om att utveckla Skeppsbron bifalls
2. Därutöver anförs följande

Det är glädjande att Södermalms stadsdelsnämnd så tydligt tar positiv ställning till motionen och att förslaget om att utveckla Skeppsbron helt ligger i linje med stadens intressen. Skeppsbron är en allt för viktig resurs för att inte nyttjas mer effektivt och bli en mer levande plats för både folkliv och en levande sjöfart. Positivt är också att förarbete redan påbörjats vilket borde kunna möjliggöra att motionens förslag kan bli verklighet.

Självklart ska det samordnas och harmoniseras med den framtida Slussen. Dock vill vi poängtera att staden måste se möjligheterna med Slussens ombyggnad.

Ombyggnationen av Slussen får inte bli en våt filt som tynger ned och förskjuter alla planer och insatser i och omkring Slussen. Snarare kan stadsmiljön i området ses som en flexibel resurs där vi kan omforma och använda den mer kreativt i tider av ombyggnationer. Det känns angeläget att poängtera att många av de förslag som motionen pekar på är av tillfällig karaktär och viktigt är att förslagen inte mals ned av oändligt byråkratiskt utredande.

Kanske kunde Skeppsbron fungera som ett testområde där man, fram till man slutligt bestämmer hur Skeppsbron ska utvecklas, får möjlighet att testa olika tillfälliga lösningar och på det sättet fylla platsen med folkliv.

Remissammanställning

Ärendet

Jonas Naddebo (C) anför i en motion till kommunfullmäktige att Skeppsbron är en viktig och central plats i Stockholm som är alltför utnyttjad som resurs för staden. Platsen skulle i större utsträckning kunna användas för tillfälliga evenemang och utställningar. Motionären anser att här finns en potential för utökad verksamhet i form av exempelvis uteserveringar och marknadsstråk och föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att staden startar ett utvecklingsarbete för Skeppsbron, där ett levande stadsliv och gröna ytor prioriteras framför parkeringsplatser.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Södermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen Stockholm Business Region AB och Stockholms Hamn AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att motionen i allt väsentligt är i samklang med stadens ambitioner vad gäller stadens utveckling i riktning mot levande och attraktiva stadsmiljöer.

Skeppsbron används redan idag vid flera återkommande eller tillfälliga evenemang, bland annat Slottssprinten, Kulturfestivalen och Stockholm Marathon. Platsen har förutsättningar att utvecklas ytterligare inom ramen för konceptet Levande Stockholm, som trafiknämnden har utvecklat på kommunfullmäktiges uppdrag med ambitionen att skapa ett ökat stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer. Projekt som nämnden har bedrivit inom detta koncept har avsett tillfälliga åtgärder som bland annat sommargångar och att installera möbler och växter på parkeringsytor.

Att Skeppsbron har stor potential att utvecklas för att skapa mötesplatser som ökar folklivet, såsom mer utrymme för caféer, restauranger och uteserveringar, är något som påtalades i *Kajstrategi för Stockholms hamnar*, beslutad av kommunfullmäktige den 15 juni 2015. Där konstateras även att det är ett område med levande sjöfart mitt i

stadens hjärta, som ställer särskilda krav på utrymme för infrastruktur och service med mera.

Vad gäller utvecklingen av Skeppsbron pågår en översyn av stadsmiljön. Detta arbete leds av Stockholms Hamn AB, som ansvarar för Skeppsbrokajen enligt ett nyttjanderättsavtal med exploateringsnämnden. Arbetet har bedrivits tillsammans med trafiknämnden, och med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden som deltagare i en referensgrupp.

Det finns flera aspekter att ta hänsyn till i utvecklingsarbetet, exempelvis om och i så fall hur man kan minska den nuvarande barriäreffekten som trafikleden utgör, samtidigt som cykelstråken utvecklas. I anslutning till området pågår ombyggnaden av Slussen, som på lång sikt kommer att påverka trafiksituationen på Skeppsbron. Beträffande cykelförutsättningarna på Skeppsbron har trafik- och renhållningsnämnden (numera trafiknämnden) den 6 februari 2014 tagit ett inriktningsbeslut om att förbättra dessa. På Skeppsbrokajen finns idag ett antal parkeringsplatser, vilka Stockholms Stads Parkerings AB ansvarar för.

Stadsledningskontoret konstaterar att ett visst utvecklingsarbete pågår för hur Skeppsbron ska utvecklas och bedömer att i det fortsatta arbetet bör bland annat lösningar för framkomlighet, trafiksäkerhet och finansiering samt förhållningssätt till kulturhistoriskt värde och övriga stadsbyggnadsfrågor ingå. Särskild hänsyn bör tas till de permanenta förändringar av närområdet som blir följderna av ombyggnaden av Slussen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att motionen anses besvarad med vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 oktober 2016 följande.

1. Exploateringsnämnden överlämnar kontorets tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Ersättaryttrande gjordes av Markus Berensson (C), *bilaga 1*.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Skeppsbrokajen är ett av Stockholms viktigaste offentliga rum och stråk. Historiskt har den utgjort stadens front mot vattenrummet och Stockholms inlopp och idag är den ett välbesökt turiststråk.

En utredning av hur Skeppsbron kan utvecklas pågår inom Stockholms stad.

Stockholms hamn AB, som ansvarar för Skeppsbrokajen enligt ett nyttjanderättsavtal med exploateringsnämnden, lämnade under 2014 in en ansökan om planändring med inriktning mot att rusta upp hamnområdet och trafikleden på Skeppsbron. Stadsbyggnadskontoret gjorde då en positiv förhandsbedömning och pekade på nödvändigheten i att det framtida detaljplanarbetet fokuserar på en kulturhistorisk nuläges- och värdebeskrivning. Därefter har ett arbete bedrivits av Stockholms hamnar tillsammans med trafikkontoret. Exploateringskontoret och Stadsbyggnadskontoret har suttit med i en referensgrupp. Detta arbete har ännu inte slutförts.

Ett helhetsgrepp bör tas kring Skeppsbron. Trafiksituationen behöver ses över bland annat avseende hur cykelstråken kan utvecklas och hur man kan minska den nuvarande barriäreffekten som trafikleden utgör, mellan Gamla Stan och kajen. En framtida planering behöver skapa sammanhängande stråk längs vattnet.

Slussenprojektets nyligen påbörjade arbeten har medfört att biltrafiken på Skeppsbron kommer att vara avstängd flera år framåt. En permanent förändring av trafiken på Skeppsbron kan genomföras först när de arbeten som berör Skeppsbron är klara.

Stockholms hamnar äger och förvaltar huvuddelen av de byggnader och anläggningar som ligger inom Skeppsbrokajen och har därför ett stort ansvar för utvecklingen av kajområdet.

Situationen för tullhusen på kajen behöver lösas. Byggnaderna är grönklassade men har endast tidsbegränsade bygglov, som går ut under 2017.

Kontoret anser i likhet med motionären att Skeppsbrons marina karaktär, som också anknyter till platsens kulturhistoriska värden, bör behållas och förstärkas. Vidare bör det finnas möjlighet att vid Skeppsbron förlägga större evenemang och att det inom kajområdet vid behov kan reserveras ytor för detta ändamål.

Kontorets förslag

Kontoret ställer sig positivt till att fortsätta det påbörjade utvecklingsarbetet för Skeppsbron för att göra området mer tillgängligt och inbjudande. Flera frågor behöver dock lösas för att komma vidare med detaljplanarbetet, vilket sker genom samarbete mellan berörda förvaltningar och Stockholms hamnar.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 november 2016 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 september 2016 har i

huvudsak följande lydelse.

Skeppsbrokajen är ett av Stockholms viktigaste offentliga rum. Historiskt har den utgjort stadens front mot vattenrummet och Stockholms inlopp och idag är den en del av stadens evenemangsstråk och ett välbesökt turiststråk. Skeppsbron omfattas också av riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården.

Frågan om hur Skeppsbron kan utvecklas har behandlats inom Stockholms stad under en tid tillbaka. År 2014 kom Stockholms hamnar in med en ansökan om planändring som syftade till att rusta upp hamnområdet och trafikleden. Stadsbyggnadskontoret var då positivt i sin förhandsbedömning och pekade på nödvändigheten i att ett framtida detaljplanearbete fokuserar på en kulturhistorisk nuläges- och värdebeskrivning. Sedan dess har ett arbete bedrivits av Stockholms hamnar och trafikkontoret, där stadsbyggnadskontoret har suttit med i referensgruppen.

Stadsbyggnadskontoret ser att staden nu skulle behöva ta ett helhetsgrepp kring hur Skeppsbron skulle kunna utvecklas. Slussenprojektet innebär dessutom en möjlighet att testa hur Skeppsbron och trafiksituationen utvecklas under den tid som området stängs av för privat trafik. Situationen för de tidsbegränsade byggloven för tullhusen behöver också finna en lösning.

Givet att det finns en finansiering, ställer sig stadsbyggnadskontoret positivt till detta utvecklingsarbete för Skeppsbron.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 oktober 2016 följande.

1. Trafiknämnden överlämnar och åberopar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Karin Ernlund (C), *bilaga 1*.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Skeppsbrokajen är ett av Stockholms viktigaste offentliga rum och stråk. Historiskt har den utgjort stadens front mot vattenrummet och Stockholms inlopp och idag är den ett välbesökt turiststråk. På en del av Skeppsbron löper ett av stadens mest trafikerade huvudecykel-stråk. Skeppsbron omfattas också av riksintresset för kulturmiljö-vård Stockholms innerstad med Djurgården.

Beträffande cykelförutsättningarna på Skeppsbron har trafik-nämnden tagit ett inriktningsbeslut om att förbättra dessa på Skeppsbron. Kontoret har deltagit i ett

samverkansprojekt med Stockholms Hamnar med syfte att förbättra just framkomligheten för cykel, och även gång, på Skeppsbron genom att flytta tullhusen. Projektet har dock stannat då en ny detaljplan behövs för att kunna flytta tullhusen. Kontoret arbetar nu med att förbättra cykelförutsättningarna inom den befintliga gatusektionen. Under 2017 planeras byggstart att ske för denna cykelförbättring. Om, eller när, arbetet med en ny detaljplan inleds är det också lämpligt att ta ett helhetsgrepp för utvecklingen av Skeppsbron. Trafikkontoret anser att det i ett sådant arbete är viktigt att Stockholms Hamnar återigen är samverkanspart eftersom de enligt avtal med exploateringskontoret har ansvaret för kajen och byggnaderna där.

Skeppsbron används idag som evenemangsplats genom evenemang som exempelvis Slottsprinten, Kulturfestivalen, World triathlon Stockholm, Stockholm Marathon och Stockholm halvmarathon. Kontorets evenemangstillståndsenhet arbetar med att, i sin kontakt med tillståndssökare som söker tillstånd för att använda exempelvis Gustav Adolfs Torg eller Kungsträdgården, informera om Skeppsbron. Kontoret ser gärna evenemang på Skeppsbron förutsatt att de tar hänsyn till platsen och dess omgivning som exempelvis Stockholms Slott med Gamla Stan. En byggnad som Eurovisions Euro Club önskar kontoret inte åter då den var både för hög och för stor för platsen. En erfarenhet från just Eurovision och Euro Club är att stora evenemang på Skeppsbron kan komma i konflikt med huvudstråket för cykel och att det då är en utmaning att få till en bra lösning mellan dessa båda intressen. En annan utmaning med stora evenemang på Skeppsbron är de bullernivåer som uppstår och som påverkar boende i Gamla Stan och att deras boendeparkeringar minskar i antal. Beträffande evenemang på Skeppsbron är det också viktigt att Stockholm Parkering involveras om evenemangen avser att ta parkeringsplatserna i anspråk, eftersom Stockholm Parkering har ansvar för dem.

Kontoret har i kommunfullmäktiges budget fått i uppdrag att genomföra projekt inom konceptet Levande Stockholm. Levande Stockholm har som syfte att skapa ett ökat stadsliv och trivsammare vistelsemiljöer, bland annat genom att installera möbler och växter på parkeringsplatser, skapa sommargångar och popup-parker. Under perioden maj till och med augusti 2016 skapade kontoret tillsammans med näringsidkare och fastighetsägare sommargångar på Rörstrandsgatan, Swedenborgsgatan och Skånegatan och en pop up-park på Humlegårdsgatan samt en pip in-park på en parkeringsyta på Pipersgatan. Bland gatorna skiljer sig Humlegårdsgatan och dess popup-park åt eftersom den var ett privat initiativ från en fastighetsägare längs gatan, som i samverkan med staden skapade popup-parken genom att själv bekosta landskapsarkitekter, möbler, växter och gatumålning. Initiativet till sommargångarna kom från staden. Vid halvårsskiftet färdigställde kontoret villkoren för den som vill skapa en tillfällig park eller uteservering på en parkeringsyta. Då trädde också de nya taxorna för tillfällig park i kraft.

Även om inte Levande Stockholm inbegripit Skeppsbron arbetar kontoret redan med att skapa ett ökat stadsliv i staden genom att använda parkeringsytor till annat och inom ramen för detta välkomnar kontoret nya förslag och beaktar de privata initiativ som kommer in.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 oktober 2016 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Christoffer Järkeborn m.fl. (alla M) och Anne-Lie Elfvén (L), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Fredrik Lindstål (C) och Leif Kroon (KD) som instämde i särskilt uttalande gjort av Christoffer Järkeborn m.fl. (alla M) och Anne-Lie Elfvén (L).

Södermalms stadsdelsnämnds tjänsteutlåtande daterat den 28 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att motionens intentioner om att utveckla Skeppsbron och bättre utnyttja områdets potential är mycket positiva.

Stockholms Hamnar, som förvaltar bland annat Skeppsbron, har utarbetat en kajstrategi för Stockholms Hamnar som beslutades i kommunfullmäktige i juni 2015. I kajstrategin anges att det är viktigt för Stockholm Hamnars verksamhet att rörlig sjötrafik prioriteras framför varaktigt stillaliggande verksamhet. När sjötrafikens behov har säkerställts finns sedan möjlighet att utveckla och levandegöra kvarvarande ytor på kajområdena till exempel med caféer och restauranger.

I kajstrategin anges vidare att en möjlighet att skapa fler ytor för restauranger m.m. är att minska de områden som idag utgörs av bland annat parkeringsplatser, exempelvis längs Skeppsbron. Om parkeringsbehovet kan tillgodoses på annan plats skulle de attraktiva ytorna nära vattnet kunna göras mer levande utan att sjöfartens behov äventyras.

För Skeppsbron framhålls att den med sitt centrala läge är ett område med stor potential att utvecklas för att skapa mötesplatser för människor men även vara ett område med levande sjöfart i stadens hjärta. Kajen kommer även i framtiden att prioriteras för skärgårdstrafik och annan rörlig sjöfart och under sommartid kommer mindre kryssningsfartyg fortsättningsvis att lägga till vid Skeppsbron. Längs hela Skeppsbron finns vidare enligt kajstrategin möjlighet att förlägga större evenemang och i den kommande utvecklingen av kajområdet kommer ytor att reserveras för att kunna hantera evenemang i området.

Kajstrategin tar även upp de befintliga byggnaderna på Skeppsbron och uttrycker att eftersom de är i dåligt skick vore det bästa att riva dem och uppföra nya byggnader. Genom att bygga flera separerade byggnader istället för dagens längor skulle vyn från

Gamla stan ner mot vattnet öppnas upp. Detta tillsammans med förbättrade övergångar över den hårt trafikerade vägen längs Skeppsbron skulle minska den barriär som trafiken och byggnaderna skapar mellan Gamla stan och vattnet. Byggnaderna även kan användas för annan service som restaurang-, café- och kulturverksamhet anges det i kajstrategin, vilket skulle ge ett mer levande kajområde och skapa mötesplatser.

Den utveckling av Skeppsbron som redovisas i kajstrategin rimmar till stora delar rätt väl med motionens förslag.

Förvaltningen anser att det är viktigt att den levande sjöfarten präglar Skeppsbron. Detta tillsammans med platsens skönhet och vackra utsikt erbjuder i sig en unik rekreation genom bara vistelse och promenad i området. Att kunna begränsa parkeringsytorna och få bort de slitna byggnadslängorna till förmån för bättre anpassade byggnader skulle lyfta platsen ytterligare och ge många utvecklingsmöjligheter.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 17 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Underremiss

Stockholms Hamn AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholms Hamnar instämmer med motionären att Skeppsbron är ett område som behöver utvecklas och som har stor potential att utvecklas för att skapa mötesplatser för människor, men även är ett område med levande sjöfart, vilket påtalades i Stockholms Hamnars Kajstrategi som beslutades av kommunfullmäktige i juni 2015. I denna lyftes principen fram att rörlig sjöfart ska prioriteras längs kajerna, men Skeppsbron pekades även ut som ett område som är lämpligt för större evenemang.

Stockholms Hamnar välkomnar att ett arbete med att utveckla Skeppsbron inleds, i vilket Stockholms Hamnar har en central roll som kajförvaltare och fastighetsägare. Ett förarbete med bland annat Trafikkontoret, har tagit fram förslag på utveckling, vilket kan utgöra underlag i ett kommande utvecklingsarbete. Byggloven för Stockholms Hamnars hyresgäster i tullhusen på Skeppsbron börjar gå ut med start i mars 2017 och det är därför angeläget att en planprocess för området inleds. Stockholms Hamnar har ansökt om en ny detaljplan för Skeppsbron och tagit emot ett beslut om planbesked 2014-11-11.

Det är viktigt att ett utvecklingsarbete på Skeppsbron samordnas med Slussenprojektet för att trafiklösningar, gång/cykelstråk, pontoner och hållplatser för sjötrafik samt Djurgårdsfärjans framtida läge utformas på bästa sätt i området. Det är också viktigt att ta hänsyn till behovet av utrymme i och på kajen för den infrastruktur och service som den rörliga sjöfarten behöver samt att internationella kryssningsanlöp kräver att områden kring fartygen tillfälligt spärras av.

Stockholm Business Region AB:s (SBR) remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Skeppsbron är en viktig historisk plats i Stockholm och en central del av Gamla Stan och berättelsen av hur Stockholm utvecklats. Genom att göra Skeppsbron mer tillgänglig och utveckla platsen för olika aktiviteter stärks besöksmålet Gamla Stan. Skeppsbron har dessutom en viktig funktion i att binda samman aktiviteter i Kungsträdgården och på Norrbro/Gustaf Adolfs torg vid vissa evenemang.

SBR ser positivt på ett utredningsarbete för den fysiska platsen. Ett helhetsgrepp är att föredra efter genomförd utredning, varför tillfälliga lösningar bör undvikas. Utredningen måste enligt bolaget ta hänsyn till besöksnäringens behov, bland annat avseende angoring med båtar och bussar till platsen. Befintligt näringslivs förutsättningar och villkor måste också tas i beaktan vid en eventuell omdaning av platsen.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen ser positivt på syftet med motionärens förslag om att utveckla Skeppsbron. Liksom Stockholms Hamnar konstaterar har ett utvecklingsarbete redan påbörjats. Som också remissinstanserna lyfter fram vill koncernledningen förespråka att ett sådant arbete tar ett helhetsgrepp om platsen och prioriterar långsiktiga lösningar med möjlighet att inrymma temporära evenemang.

Övriga utgångspunkter för arbetet bör överensstämma med stadens övergripande ambitioner avseende tillgänglighet, miljöhänsyn och med hänsyn till de vitala funktioner för stadens transporter som Skeppsbron utgör. Koncernledningen vill framhålla vikten av att ett utvecklingsarbete sker i samklang med den pågående ombyggnaden av Slussen vid vilken Skeppsbron både påverkas vid ombyggnaden men även kommer att ges vissa förändrade förutsättningar efter färdigställandet.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Ersättaryttrande gjordes av Markus Berensson (C) enligt följande.

Om jag hade haft rösträtt hade jag föreslagit följande:

- 1 Att tillstyrka motionen.
- 2 Att därutöver anföra:

Det är glädjande att förvaltningen intar en positiv ställning till motionen och att förslaget om att utveckla Skeppsbron ligger i linje med stadens intressen. Skeppsbron är en allt för viktig resurs för att inte nyttjas mer effektivt och bli en mer levande plats för både folkliv och en levande sjöfart. Positivt är också att förarbete redan påbörjats vilket borde kunna möjliggöra att motionens förslag kan bli verklighet.

De slutliga planerna för Skeppsbron bör samordnas och harmoniseras med den framtida Slussen. Dock vill vi poängtera att staden måste se möjligheterna med Slussens ombyggnad. Ombyggnationen av Slussen får inte bli en våt filt som tynger ned och förskjuter alla planer och insatser i och omkring Slussen. Snarare kan stadsmiljön i området ses som en flexibel resurs där vi kan omforma och använda den mer kreativt i tider av ombyggnationer. Allt behöver så att säga inte planeras för att existera i 100 år framåt.

Många av de förslag som motionen pekar på är av tillfällig karaktär och viktigt är att förslagen inte mals ned av oändligt byråkratiskt utredande. Kanske kunde Skeppsbron fungera som ett testområde där man, fram till man slutligt bestämmer hur Skeppsbron ska utvecklas, får möjlighet att testa olika tillfälliga lösningar och på det sättet fylla platsen med folkliv.

Trafiknämnden

Reservation anfördes av Karin Ernlund (C) enligt följande.

Karin Ernlund (C) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen och därutöver anföra följande:

Skeppsbron skulle kunna vara en av Stockholms vackraste platser. Tyvärr är platsen idag underutnyttjad och präglas av parkeringsplatser istället för att vara en levande kajmiljö med folkliv. Centerpartiet föreslår därför att staden startar ett utvecklingsarbete för Skeppsbron så att platsen nyttjas bättre.

Södermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Christoffer Järkeborn m.fl. (alla M) och Anne-Lie Elfván (L) enligt följande.

Det är glädjande att förvaltningen så tydligt tar positiv ställning till motionen och att förslaget om att utveckla Skeppsbron helt ligger i linje med stadens intressen. Skeppsbron är en allt för viktig resurs för att inte nyttjas mer effektivt och bli en mer levande plats för både folkliv och en levande sjöfart. Positivt är också att förarbete redan påbörjats vilket borde kunna möjliggöra att motionens förslag kan bli verklighet.

Självklart ska samordnas och harmoniseras med den framtida Slussen. Dock vill vi poängtera att staden måste se möjligheterna med Slussens ombyggnad.

Ombyggnationen av Slussen får inte bli en våt filt som tynger ned och förskjuter alla planer och insatser i och omkring Slussen. Snarare kan stadsmiljön i området ses som en flexibel resurs där vi kan omforma och använda den mer kreativt i tider av ombyggnationer.

Det känns angeläget att poängtera att många av de förslag som motionen pekar på är av tillfällig karaktär och viktigt är att förslagen inte mals ned av oändligt byråkratiskt utredande.

Kanske kunde Skeppsbron fungera som ett testområde där man, fram till man slutligt bestämmer hur Skeppsbron ska utvecklas, får möjlighet att testa olika tillfälliga lösningar och på det sättet fylla platsen med folkliv.